

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРНО-ПРОЕКТНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У доповіді досліджено перспективи розвитку архітектурно-проектних підприємств в умовах реформування будівельної галузі України. Розглянуто основні тенденції трансформації будівельного ринку, вплив цифровізації та євроінтеграційних процесів на проектну діяльність, а також визначено ключові напрями підвищення конкурентоспроможності архітектурних компаній.

Ключові слова: архітектурне підприємство, будівельна галузь, реформування, BIM-технології, цифровізація, конкурентоспроможність.

Abstract

The report examines the development prospects of architectural and design enterprises under the conditions of construction sector reform in Ukraine. The main trends in the transformation of the construction market, the impact of digitalization and European integration processes on design activities are considered, and key directions for improving the competitiveness of architectural companies are identified.

Keywords: architectural enterprise, construction industry, reform, BIM technologies, digitalization, competitiveness.

Вступ

Будівельна галузь України перебуває у стані активного реформування, що зумовлено необхідністю гармонізації національних стандартів із європейськими нормами, впровадженням сучасних технологій та підвищенням ефективності управління проектами. У цих умовах особливої актуальності набуває розвиток архітектурно-проектних підприємств, які є ключовою ланкою у формуванні інвестиційно-будівельних процесів.

Архітектурно-проектні підприємства відіграють важливу роль у створенні якісного середовища життєдіяльності, забезпеченні безпеки будівельних об'єктів та впровадженні інноваційних рішень у сфері містобудування. Реформування галузі відкриває нові можливості для розвитку таких підприємств, зокрема через цифровізацію проектних процесів, впровадження BIM-технологій та розширення міжнародного співробітництва.

У сучасних умовах конкурентоспроможність архітектурних компаній залежить не лише від професійного рівня фахівців, а й від здатності швидко адаптуватися до змін нормативної бази, технологічних інновацій та вимог замовників.

Результати дослідження

Розвиток архітектурно-проектних підприємств в Україні тісно пов'язаний із загальними тенденціями реформування будівельної галузі, що включають дерегуляцію, цифрову трансформацію та впровадження європейських стандартів проектування.

Одним із ключових напрямів є впровадження BIM-технологій (Building Information Modeling), які дозволяють створювати цифрові моделі будівель та забезпечують комплексне управління проектом на всіх етапах його життєвого циклу. Використання BIM підвищує точність проектних рішень, зменшує кількість помилок та скорочує витрати на реалізацію будівельних проектів [1].

Важливим фактором розвитку є цифровізація архітектурно-проектної діяльності. Використання спеціалізованого програмного забезпечення (AutoCAD, Revit, ArchiCAD та інших) дозволяє автоматизувати процеси проектування, підвищити продуктивність праці та покращити якість документації.

Значну роль у розвитку архітектурно-проектних підприємств відіграє інтеграція українських компаній у міжнародний ринок архітектурних та інжинірингових послуг. Такий процес передбачає не лише формальну адаптацію до європейських будівельних норм і стандартів, але й глибоку трансформацію підходів до проектування, управління якістю та реалізації будівельних проектів. Участь у міжнародних тендерах, реалізація спільних проектів з іноземними партнерами та залучення закордонних інвестицій дозволяють підприємствам розширювати географію діяльності, підвищувати рівень доходів і зміцнювати свої конкурентні позиції на глобальному ринку архітектурних послуг [2].

Окремим важливим напрямом є підвищення інноваційності архітектурних рішень, що безпосередньо визначає рівень сучасності та конкурентоспроможності підприємств. Сучасні тенденції розвитку будівельної галузі орієнтуються на впровадження енергоефективних технологій, концепцій «зеленого» будівництва, використання екологічно безпечних та відновлюваних матеріалів, а також інтеграцію цифрових технологій у процес проектування [3].

Важливим стратегічним аспектом є формування та вдосконалення управлінських компетенцій персоналу і керівної ланки. Ефективне управління проектами, фінансовими ресурсами, ризиками та людським капіталом забезпечує стабільну результативність діяльності, своєчасне виконання проектів і зменшення відхилень від запланованих показників. Професійний менеджмент також підвищує гнучкість підприємства та його здатність швидко адаптуватися до змін ринкового середовища [4].

Реформування будівельної галузі України посилює конкуренцію між архітектурно-проектними організаціями, що змушує їх оперативніше адаптуватися до нових умов господарювання. У таких умовах підприємства впроваджують сучасні маркетингові стратегії, розширюють перелік послуг, підвищують якість проектної документації та рівень обслуговування замовників. Це сприяє формуванню більш гнучких бізнес-моделей і забезпечує довгострокову стійкість підприємств на ринку.

Висновки

Перспективи розвитку архітектурно-проектних підприємств в Україні безпосередньо пов'язані з процесами реформування будівельної галузі, цифровізацією та інтеграцією у європейський простір. Впровадження BIM-технологій, автоматизація проектних процесів та використання інноваційних рішень створюють умови для підвищення ефективності та якості проектної діяльності.

У довгостроковій перспективі успішний розвиток архітектурних підприємств залежатиме від їх здатності адаптуватися до змін нормативного середовища, впроваджувати інновації та підвищувати рівень міжнародної співпраці. Комплексна модернізація діяльності дозволить забезпечити конкурентоспроможність підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДБН України. Будівельні норми та стандарти. Київ : Мінрегіон України, 2021.
2. Савицький М. В. Архітектурне проектування: сучасні підходи. Київ : Ліра-К, 2020. 312 с.
3. Товт В. В. BIM-технології в будівництві. Харків : ХНУБА, 2019. 240 с.
4. Ковальчук Т. М. Управління будівельними проектами. Київ : КНЕУ, 2021. 356 с.

Ковальчук Олександра Олександрівна – студентка групи П-226, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Kovalchuk Oleksandra O. - Department of Management and Information Security, Vinnitsya National Technical University, Vinnitsya

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsya National Technical University, Vinnitsya, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua